

TITULACIÓ: DIPLOMATURA EN CIÈNCIES EMPRESARIALS

PLA D'ESTUDIS: 2000

ASSIGNATURA: ECONOMIA DEL SECTOR PÚBLIC (Codi 30027)

PROFESSOR/A: MARIA TERESA ARMENGOL ROSINÉS

CURS: 3r
QUADRIMESTRE: 2n

CRÈDITS: 6

TIPUS: OPTATIVA

1. OBJECTIUS

L'assignatura té com a objectiu iniciar l'alumne en els conceptes i mètodes de l'anàlisi econòmica del sector públic. Es tracta de realitzar una anàlisi del paper i del comportament del sector públic dins l'economia i de les característiques i efectes econòmics dels programes de despeses i ingressos inclosos en el pressupost.

Concretament, es pretén que els alumnes adquireixin els següents **coneixements**:

- L'àmbit d'actuació del sector públic, els índex de mesura de la seva dimensió i el registre de les seves activitats en la Comptabilitat Nacional
- L'estructura del pressupost públic, així com el cicle pressupostari i les principals tècniques pressupostàries
- Els arguments que justifiquen la intervenció del sector públic en l'economia (funcions d'assignació, redistribució i estabilització)
- Els objectius d'eficiència i equitat dels programes de despesa pública i les tècniques per avaluar-los. Les justificacions econòmiques de la intervenció del sector públic en els programes de despesa: sanitat, educació i habitatge
- Els criteris de disseny del sistema impositiu
- La justificació econòmica de la descentralització del sector públic. Els recursos del nivell autonòmic i local a Espanya
- El sistema d'ingressos de la Unió Europea i les principals polítiques comunitàries

Sobre la base dels coneixements anteriors, es pretén que els alumnes tinguin els elements necessaris per tal de desenvolupar les següents **habilitats**:

- Saber interpretar la informació continguda en el pressupost públic. Interpretar la informació sobre el sector públic inclosa en altres fonts estadístiques
- Identificar situacions de fallada del mercat i avaluar els diferents instruments públics per solucionar-les
- Saber jutjar el grau d'eficiència i equitat d'un programa de despesa pública. Valorar els instruments públics emprats en el cas dels programes de despesa en sanitat, educació i habitatge
- Jutjar el grau d'equitat i eficiència dels impostos. Saber mesurar la progressivitat impositiva i identificar situacions d'incidència impositiva
- Valorar el model de finançament dels governs autonòmics sobre la base dels principis d'autonomia financera i de solidaritat.

2. METODOLOGIA

El seguiment de l'assignatura es realitzarà a partir de l'exposició dels diferents temes, segons el programa teòric, que farà la professora a classe. S'exposaran els principals conceptes teòrics i es posaran a l'abast de l'alumnat les principals eines d'anàlisi. També hi haurà sessions de resolució d'exercicis on s'aplicaran els coneixements adquirits a diversos casos pràctics. Les classes de pràctiques es recolzaran en els materials que la professora proposarà als alumnes. Finalment, es realitzaran diverses sessions relacionades amb les activitats proposades, en el marc de l'avaluació continuada.

Observacions: Es recomana que l'estudiant treballi les pràctiques i activitats i que porti l'assignatura al dia. La no assistència a classe o el desconeixement de la matèria tractada dificulta el seguiment de les explicacions i la resolució de les pràctiques i activitats. Es recomana seguir el mètode d'avaluació continuada.

3. PROGRAMA

TEMA 1: L'ECONOMIA DEL SECTOR PÚBLIC: CONCEPTE, ÀMBIT I METODOLOGIA

- 1.1. Economia del sector públic: concepte i àmbit d'estudi. L'economia del sector públic i la hisenda pública
- 1.2. Integració de les finances públiques en el circuit econòmic global

TEMA 2: ECONOMIA I SECTOR PÚBLIC

- 2.1. Agents i activitats del sector públic
- 2.2. Operacions del sector públic
- 2.3. Dimensió del sector públic: índex de mesura
- 2.4. Comptes de les Administracions Públiques

TEMA 3: PRESSUPOST DEL SECTOR PÚBLIC (I)

- 3.1. Pressupost: definició i característiques
- 3.2. Principis pressupostaris
- 3.3. Pressupost tradicional i noves tècniques pressupostàries

TEMA 4: PRESSUPOST DEL SECTOR PÚBLIC (II)

- 4.1. Contingut i estructura del pressupost: classificacions dels ingressos i de les despeses. El pressupost de despeses o beneficis fiscals. El saldo pressupostari
- 4.2. Cicle pressupostari

TEMA 5: FUNCIONS DEL SECTOR PÚBLIC EN UNA ECONOMIA DE MERCAT

- 5.1. Funció d'assignació: les fallades del mercat i les seves correccions. Béns públics, béns privats subministrats pel sector públic i externalitats econòmiques
- 5.2. Funció de redistribució de la renda: redistribució personal i territorial
- 5.3. Funció d'estabilització econòmica

TEMA 6: ANÀLISI DE LA DESPESA PÚBLICA

- 6.1. Tècniques d'avaluació de l'eficiència de la despesa pública: l'anàlisi cost-benefici
- 6.3. Programes de despesa pública. Estudi de programes de despesa social: sanitat, educació i habitatge

TEMA 7: TEORIA GENERAL DELS INGRESSOS PÚBLICS (I). INTRODUCCIÓ A LA IMPOSICIÓ

- 7.1. Classes d'ingressos públics
- 7.2. Definició i elements de l'impost
- 7.3. Classificacions dels impostos

TEMA 8: TEORIA GENERAL DELS INGRESSOS PÚBLICS (II): DISSENY DEL SISTEMA IMPOSITIU I INCIDÈNCIA IMPOSITIVA

- 8.1. Imposició i equitat
  - 8.1.1. Equitat i principi del benefici
  - 8.1.2. Equitat i principi de la capacitat de pagament (equitat vertical i horitzontal)
- 8.2. Imposició i eficiència: l'excés de gravamen
- 8.3. Els principis de simplicitat, suficiència i transparència
- 8.4. Teoria de la incidència impositiva: anàlisi de la incidència en un model d'equilibri parcial

TEMA 9: HISENDA PÚBLICA DESCENTRALITZADA

- 9.1. Justificació econòmica de la descentralització del sector públic: la teoria del federalisme fiscal
- 9.2. Finançament dels governs subcentrals: formes de distribució dels recursos
- 9.3. El sistema de finançament autonòmic a Espanya
  - 9.3.1. Finançament de les comunitats de règim comú
  - 9.3.2. Finançament de les comunitats de règim foral
- 9.4. El finançament de les entitats locals a Espanya

TEMA 10: HISENDA PÚBLICA EUROPEA

- 10.1. El pressupost comunitari
  - 10.1.1. Principals despeses i polítiques comunitàries
  - 10.1.2. Sistema d'ingressos del pressupost comunitari
- 10.2. La zona de l'euro: l'estabilitat pressupostària

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

La professora facilitarà als alumnes tots els materials necessaris pel seguiment de l'assignatura. Igualment, l'assignatura disposa del seu espai al campus virtual SAKAI.

5. BIBLIOGRAFIA

- ALBI, E., GONZÁLEZ-PÁRAMO, J.M. i ZUBIRI, I. (2004): *Economía Pública* (2 vol). Ed. Ariel. Barcelona (reimpressió 2006)
- BUSTOS GISBERT, A. (2003): *Lecciones de Hacienda Pública* (2 vol). Ed. Colex. Madrid (tercera edició)
- CORONA, J.F. i DÍAZ, A. (2008): *Economía Pública. Una introducción*. Ed. Ariel Economía. Barcelona.
- COSTA, M. et al. (2005): *Teoría básica de los impuestos: un enfoque económico*. Ed. Thomson. Civitas
- LÓPEZ, M.T. i UTRILLA, A. (2000): *Lecciones sobre el sector público español*. Ed. Cívitas. Madrid
- ROSEN, H (2002): *Hacienda Pública*. Ed. McGrawHill. Madrid
- STIGLITZ, J. (2002): *La economía del sector público*. Ed. A. Bosch. Barcelona. (tercera edició)

6. AVALUACIÓ

L'estudiant podrà escollir entre dues modalitats d'avaluació:

a) Avaluació Continuada

Consistirà en les següents **activitats d'avaluació**:

- Participació en les activitats dirigides i lliurament dels resultats d'aquestes activitats (**30%** de la nota)
- Prova parcial d'avaluació. Es realitzarà una prova parcial a meitat de curs (temes 1 al 5 inclosos) que alliberarà matèria de cara a la convocatòria de juny. La prova es realitzarà dins l'horari de classe i la data serà anunciada amb antelació.
- Prova final d'avaluació (convocatòria de juny). Inclourà els temes 6 al 10 del programa. Es calcularà una nota mitja d'ambdues proves (parcial+final), la qual tindrà un pes del **70%**.

b) Avaluació Convencional

Consistirà en un examen final (convocatòria de juny) sobre la totalitat del programa.

Observacions: A l'inici de curs cada estudiant haurà d'escollir la modalitat d'avaluació i comunicar-ho per correu electrònic a la professora. Si no es diu res, s'entendrà que opta per l'avaluació convencional. Els estudiants que hagin optat per l'avaluació continuada i **hagin realitzat totes les activitats d'avaluació**, tindran, si ho desitgen, l'opció de millorar la seva nota en l'examen de la convocatòria oficial. En aquest cas, hauran de realitzar la totalitat de l'examen i podran conservar, si ho desitgen, les notes del treball i dels exercicis.

La convocatòria de setembre consistirà en un examen convencional sobre la totalitat del programa. Els alumnes que hagin seguit l'avaluació continuada podran conservar únicament la nota del treball.